

Cerkev kot karavana

Sinodialna ekleziologija Ireneja Lyonskega

(odlomki iz dela Ireneja Lyonskega Zoper krivoverstva)

»Večkrat je prišel v Cerkev in izpovedal vero, nazadnje pa se je zgodilo tole: ker je zdaj skrivoma učil, zdaj izpovedoval vero, so ga zavrnilo ti, ki jih je narobe učil, bil pa je tudi odrezan iz *karavane* bratov (ἀφιστάμενος τῆς τῶν ἀδελφῶν συνοδίας).« (*Zoper krivoverstva* [=AH] 3.4.3)

»Tisti, ki ne sprejemajo njega (tj. Pavla), ki ga je izbral Gospod, da bi pogumno ponesel njegovo ime k omenjenim narodom, zavračajo Gospodovo izbiro ter sami sebe ločujejo od *karavane* apostolov.« (AH 3.15.1)

»Z Besedo je bival na tujem (*xeniteúein*), da bi postal sodržavljan Besede (*sýn tō Lógo politeústhai*). Po pravici so tudi apostoli, ki so iz Abrahamovega rodu, zapustili čoln in svojega očeta ter sledili Besedi. In po pravici tudi mi, ki imamo isto vero kot Abraham, vzamemo križ kakor Izak les in mu sledimo. Kajti v Abrahamu se je človek naučil in navadil (*assuescere*) slediti Božji Besedi. Abraham je namreč po svoji veri sledil zapovedi Božje Besede in vdano prepustil svojega edinorojenega in ljubljene sina v daritev Bogu.« (AH 4.5.3–4)

1. Trgovanje

»Ni mogoče naštetih darov, ki jih je Cerkev po vsem svetu prejela od Boga in s katerimi v imenu Jezusa Kristusa, križanega pod Poncijem Pilatom, vsak dan pomaga ljudem, pri tem pa nikogar ne zapeljuje in ne zahteva denarja: kar je namreč zastonj prejela od Boga, tudi zastonj deli naprej.« (AH 2.32.4)

»Pri njih torej vsem na očem prihaja do zablode, zavajanja in čarodejskih prevar, v Cerkvi pa najdemo usmiljenje, trdnost in resnico v pomoč ljudem; mi ne samo delujemo brez vsakega plačila in nagrade, ampak tudi sami od svojih dobrin dajemo za odrešenje ljudi in bolniki od nas pogosto prejmejo to, česar jim manjka in kar potrebujejo.« (AH 2.31.3)

»Ker je torej toliko dokazov, resnice ni potrebno še naprej iskati pri drugih, saj se jo zlahka prejme od Cerkve. V njej so namreč apostoli kot v nekakšni bogati shrambi (*in depositorium*) celovito zbrali vse, kar je povezano z resnico, da bi vsakdo, ki bi želel, vzel iz nje pijačo življenja. Ta resnica je vhod v življenje, vsi drugi pa so tatovi in roparji. Zato se jih je potrebno ogibati, z največjo vnemo pa ljubiti to, kar je povezano s Cerkvijo, in se okleniti izročila resnice.« (AH 3.4.1)

»To vero smo prejeli od Cerkve in jo ohranjamo, saj po delovanju Božjega Duha kot dragocen zaklad v dobri posodi (*quasi in vaso bono*) vedno pomlaja (nas), pri tem pa pomlaja tudi posodo samo, v kateri se nahaja. Cerkvi je bil namreč ta Božji dar kakor ustvarjenini diha zaupan zato, da bi ga bili deležni vsi udje in bi tako oživel; vanjo je bilo shranjeno občestvo s Kristusom, to je Sveti Duh, poročstvo nepropadljivosti, potrditev naše vere in lestev za vzpon k Bogu. Kajti v Cerkvi je Bog postavil apostole, preroke, učitelje in vse drugo delovanje Duha.« (AH 3.24.1)

»Izročilo apostolov, ki se je razširilo po vsem svetu, lahko v vsej Cerkvi vidijo vsi, ki želijo videti resnico. In naštejemo lahko tiste, ki so jih apostoli v Cerkvah postavili za škofe ter njihove naslednike vse do naših dni. Ti niso ne učili ne poznali nič takšnega, o čemer oni blebetajo. Če bi namreč apostoli poznali silne skrivnosti, o katerih bi posebej in na skrivaj učili popolne, bi jih izročili zlasti tistim, katerim so zaupali tudi same Cerkve. Želeli so namreč, da so tisti, ki so jih pustili za naslednike in jim izročili svoje lastno učiteljsko

mesto, zares popolni in v vsem brezgrajni: če bi ti pravilno ravnali, bi nastala velika korist, če pa bi zašli, bi prišlo do silno velike nesreče.« (AH 3.3.1)

2. Potovanje skozi nevarne pokrajine

»Medtem ko se je to dogajalo, je (Lotova) žena ostajala na obrobju Sodome, ne več kot propadljivo meso, marveč kot *solnat steber* (1 Mz 19,26), ki za vedno ostane takšen: s svojo naravno pojavnostjo prikazuje to, kar je običajno za človeka, kajti tudi Cerkev, ki je *sol zemlje* (Mt 5,13), je bila puščena v pokrajini zemlje, da trpi človeške tegobe. Čeprav ji nenehno jemljejo ude, ostaja neokrnjen solnat steber, se pravi opora vere, ki podpira svoje sinove in jih pošilja k njihovem Očetu.« (AH 4.31.3)

3. Spremljevalne listine

Prevozne pogodbe – izročena svetopisemska besedila apostolskega izvora

»Trdna, neizmišljena in edina resnična je torej naša vera, ki je bila očitno dokazana s temi Pismi, ki so bila prevedena na omenjeni način, pa tudi oznanilo Cerkev je neponarejeno. Kajti apostoli, ki so starejši od vseh teh, soglašajo z omenjenim prevodom in prevod soglaša z apostolskim izročilom.« (AH 3.21.4)

»Tako je Matej med Hebrejci v njihovem jeziku izdal evangeljski zapis, medtem ko sta Peter in Pavel v Rimu oznanjala evangelij in ustanovila Cerkev. Po njuni smrti nam je Marko, Petrov učenec in prevajalec, v zapisani obliki izročil to, kar je oznanjal Peter.« (AH 3.1.1)

Obvestilna sporočila – svarila pred krivoverci

»Ker sta torej razkrinkanje in zavrnitev vseh krivovercev raznolika in mnogovrstna in ker jim nameravam vsem ugovarjati v skladu z njihovimi značilnostmi, sem menil, da moram najprej predstaviti njihov izvor in korenino, da boš, ko spoznaš njihovo nadvse vzvišeno Brezno, vedel, na katerem drevesu so zrasli takšni sadovi.« (AH 1.22.2)

»Toda ker za njihovo razkritje zadostuje eno delo, za njihovo zavrnitev pa jih je potrebnih več, sem ti poslal dve knjigi. ... V tej tretji knjigi pa bom prinesel dokaze iz Pisem, da ti z moje strani ne bo manjkalo nič od tega, kar si mi naročil, ampak boš onkraj svojih pričakovanj prejel sredstva za razkritje in zavrnitev tistih, ki na kakršenkoli način učijo sprevržene nauke.« (AH 3.1.)

Karavanski računi – pravilo resnice glede verovanja

»Mi pa se držimo pravila resnice, po katerem obstaja en Bog, vsemogočni, ki je vse ustvaril po svoji Besedi in uredil in iz nebivajočega naredil vse, da biva [...]; on je Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, kakor bom pokazal. Ker se držimo tega pravila (resnice), jim zlahka dokažemo – naj bo njihovo govorjenje še tako različno in obsežno –, da so skrenili s poti resnice. Skoraj vsi krivoverci namreč trdijo, da obstaja en Bog, toda v svojem sprevrženem mnenju ga spreminjajo; nehvaležni so njemu, ki jih je naredil, prav kakor so nehvaležni pogani, ko malikujejo. Po drugi strani pa zaničujejo Božjo ustvarjenino in nasprotujejo svojemu odrešenju: postali so najostrejši tožniki in lažne priče zoper same sebe. Čeprav nočejo, bodo zagotovo vstali v mesu, da spoznajo moč njega, ki jih bo obudil od mrtvih, toda zaradi svoje nevere ne bodo prišteti med pravične.« (AH 1.22.1)

Prevod je vzet iz knjige *Irenej Lyonski. Zoper krivoverstva : razkritje in zavrnitev lažnega spoznanja*, prev. B. Bevc, G. Kvartič in J. Ciglencečki (Ljubljana: KUD Logos, 2018).

Knjiga je na voljo brezplačno v elektronski obliki: http://kud-logos.si/knjige/e_62_Irenej.pdf